

N° 26.

Virmdeenâ 27. Juni

1866.

Gekschsemmes finnas.

No Nihgas. Augsti-zeenigs, Widsemmes, Kursemmes un Iggau-n-semmes generat-gubernators Baranow nosazzijis, ka teem zilweleem, kas ar sawahm luhgschanahm pee wiana atnahk, buhs wiss-wehlak lihds pulfst. 11 preefsch pufsdeenas meldetees.

Wehl no Nihgas. Preefsch kahdahm deenahm Nihgâ atpakkat pahrnahza tas kohpmannis E. Feldmann, kas to par to no Nihgas eedsihwotajeem falassitahm mihlestibas dahwanahm pirkutu fugga-lah-dinu miltu un putraimu us Abo pilsfehtu pawaddija un no turrenes to, fur jo nohtigi waijadseja, aissuhtija. Kad nu schis fungs irr pahrnahzis, tad skaidru rehkinu warram isdohrt pahr wissu to, ka ta falassita nauda leetâ litska. Bet papreefsch dohsim lassht to pateizibas-runnu, ko kahds Abo pilsfehtas mahzitojs turrejis 2trâ Juni, kad tee pilsfehtnekt Feldmann fungam par gohdu ihpaschu malliti kohpâ turreja. Ta skaun tà:

Mihli fungi! Sawads leels preeks, ko muhsu tehwu-semmes draugi muhsu firdihm fataisjuschi, muhs schinni brihdi saweddis kohpâ. Taks waimannas pa scheem neaugligeem gaddeem daschâs weetâs muhsu tehwu-semme, kas lihds pat ledius-kalneem steepjabs, schahs waimannas arri irr aissneeguschas to wezzu, wissâ pafaulê flawetu andeles pilsfehtu Nihgu un taks eedsihwotaju gohda-firdis atradduschas augligu weetu, ka taks leeliski sawu palihdsibu sneeguschas. Tahda lihdszeetiba irr jauka un dahrga manta, ta irr par leelu preeku neween teem, tam zaur to teek palihdschts, bet itt wisseem, kas sawu tehwu-semmi turr dahrgu un mihiu. Ta irr jauka un lohti eepreelinadama, jo ta parahda, ka Pinnau-

tehwu-semme, kas gan irr tà kâ paslehpja, tomehr gohdâ stahw wissur, kur tai kahda darrischanu. Ka zaur to schi palihdsiba mums notikuse, to skaidri parahda tas, us kahdu wihs wianai to labbadarri-jumu mums peesuhtijuschi. Tadehk muhsu firdis muhs speesch, lai gan nespeljam tà kâ waijaga, sawu firds pateizibu isdohrt tâpat par to dahwanu paschu, kâ arri par to sawadu zeenidamu wihs, kâ ta mums nodohta. Tapehz zeenijams fung, ko ta ustizzama pilsfehta Nihga sawâ weetâ pee mums atsuhtijuse un kas taggad effat muhsu augsti-zeenijams weefis, fanemmeet schohs wahrdus par firs-nigu pateizibu, kas nahk no schahs wezzas Abo pilsfehtas eedsihwotaju firdihm, kas tâpat ka zittâ lailâ, ar wissu Pinnu-tautu kohpâ zeesch un kohpâ preezajahs; fanemmeet to par pateizibu no wissas muhsu semmes, kas sawâs stahstos muhscham to peemin-nehs, kâ Nihgai Pinnu-semmes truhkums pee firds Lehrees. Sawu gohdu glahbdami, gan warram fazicht, ka tahdu schehlastibu un palihdsibu ne-effam mellejuschi ahrpuff' sawas paschas semmes rohbeschahm, jo tas nepeeklahtohs tahdeem kaudihm, kas ar truhkumu un darbu apradduschi, kas mahzijuschees pahr wissahm leetahm atsht to, ka „muhsu palihdsiba nahk no ta kunga, kas debbest un semmi rad-dijis.“ Tomehr schi atslibschana un tizziba newarr darriht masaku to pateizibu par to brahligu mihlestibu, ko ta augsti-zeenijama pilsfehta Nihga darrijuse. Bet muhsu pateiziba ir schinni leetâ slawe to paschu Deewu, ta kâ wiasch wissus dabbas un rad-dibas speelkus wadda un walda kâ tam patihk, arri zilweku firdis kâ uhdens-straumes lohla us labbeem darbeem un brahlu-mihlestibu. Ka nu Pinnu-tauta

Scho dahrgu palihdsiba no Rihgas lihdszeetibas penehmuse ka postahwigas Deewa schehlastibas leejibu us winnu tehwu-semmi, tapat ta juht, la tai peenahkabs to wissu-augstako pessault, lai winsch ar sawu warrenu rohku Rihgas pilsehtu pasarga un svehti: lai dsibwo Rihga weenumehr laimigi Deewa fargeschana! Lai Deews winnaai to tuwaku mihlestibu, ko schai semmei parahdijuse, baggati atmalka un lai winsch eelsch wissa arri irr Juhsu, muhsu augsti-zeenijama weesa, eepreezinashana un patwehrums! Turflaht Juhs luhdsam, scho muhsu wehleschanu un pateizibas wahrdus pahrnest Juhsu tehwu-pilsfehtas eedsihwotajeem.

Tee 24 apstiprinati dahwanu

laffitaju preefsch Pinnu-semmes pa Rihgas pilsehtu falassijuschi	4993 rub. 48 $\frac{1}{2}$ kap.
No daschadeem ammateem peneesti	382 " — "
Mahjas weesa apgahdatajeem peenesti	75 " 25 "

Pawiffam eenemts 5430 " 73 $\frac{1}{2}$ "

Schi nauda isdohta ta:

Par 770 fuslehm miltu, 4 r. 85 kap. par fulli	3734 rub. 50 kap.
Par 30 fuslehm putraimu 6 r. 50 kap. par fulli	195 " — "
Par telegrafa finnahm, kas bij laischamas us Pinnu-semmi	9 " 70 "
Par tahn dahwanu laffitaju grahmatinahm un polizejas apstiprinaschanu	3 " 60 "
Par dahwanu eelahdeschanu kuggi	7 " 10 "
Par lahdina apgalwoschanu asseluranz faste	42 " 30 "
Par fraktes-malsu lihds Abo pilsehtai	200 " — "
Par tahtak suhtischanu no Abo pilsehtas us Kuopio, Wasa un Uleaborg pilsehtahm isgahja	597 " 7 "
Nauda Abo leelai apgahdaschanas komitejai eemalshaftas	402 " 93 "
Lai paschaj komitejai no Rihgas aissuhtija	258 " 53 $\frac{1}{2}$ "

Pawiffam isdohts 5450 " 73 $\frac{1}{2}$ "

Bes schahs te peeminnetas eenemtas un isdohtas summas Westberga fungam Rihga no daschadahm pilsehtu un semmju draudsehm kohpa eemalshafti kahdi 6900 rubli, kas wissi preefsch isdallishanas teem truhkumu zeesvameem jau irr aissuhtiti.

Deews lai baggati svehti wissus mihligus dewejuus un leek teem wisseem jaunā deenā no ta Kunga muttes dsirdeht tohs wahrdus: Matt. 25, 34—36.

Wehl no Nehwales. No 2tra lihds 5tu Juli Toggaunu semmlohpibas-beedriba noturrehs semmlohpibas-leetu israhdischanu. Lai paschā laikā arritur noturrehs tohs treschus baltisku guberniju dseidaschanas-swehtkus — la 1861 gaddā Rihga tohs turreja — us ko jau fenn leelisski fataisahs.

No Pehterburgas. Kreewu awise „Inwald“ isskahsta skaidral par to slaktinu un uswarreschanu, kas generalam Romanowski bijuse pee Irjaras Buchareschōs. Genaidneeka pulks bijis tik warren dauds leelaks, ka tee Kreewus pawiffam aplenkusch, zerreja sanemt wangōs; jo lad generalis Romanowski eenaidneeka skanstei kritta wirfū, tad to neween stipra leelgabbalu schauschana sanehma, het tas eeraudsija arri, ka eenaidneeku jahtneeku no wifahm pussehm taistjabs wianam wirfū dohtees. Stundu no weetas muhseji itt laimigi winnu leelgabbalu schauschana pretti turrejahs un tad tik us generata Romanowska pawehleschanu kapteins Abramows ar kahjineekem un Obrislleitnants Pistolkors ar sanem kasaakeem dewahs arri eenaidneekem wirfū. Lad arri eenaidneeku tilka gluschi pahwarreti un kafali 5 werstes tam paklat dsinnahs, kamehr tumsch palikka. Bucharas emira lehgeris ar wiffahm karra-waijadisbahm un mantahm kritta Kreeweem rohka un wairak la 1000 nolauti gulleja us kaufchanahs-lauka. Kreeweem bij 12 ewainoti. No Irjaras generals Romanowski gahja tahtak gar Sir-Darju un panehma tahs pilsehtas Nau un Rodjentu. Ka schi weeta Buchareem lohti leela wehrtibā, to israhda winnu stipra prettiturreschana teitan. Jo, kamehr ta teem atnemta, irr Buchareschi no Kounandas walsts pagallam schlirti.

— Pehterburgas awises no 18ta Juni isfluddina tahdu telegrafa sianu, kas 17ta islaista no Ijinskoje pils pee Moslawas un kas stahsta, lai augstais Krohna-mantineeks Aleksanders Aleksandrowitsch faderrechts ar to Dahnu prinzessi Dagmar Maria. 16ta Juni walkara gwardu rittmeisters Koslow no Kopenhagenes par kureeri atnahzis Ijinskoe pilli, augstam Keiseram un Keiserenei sianu atnest pahr to faderrechana.

— Kad Amerikas fabeedrotu walstu presidentam sianu tilka pahr to, ka muhsu augsta Keisera dsibwiba no sleplava glahbta, tad tas tuhlin sawam suhtitam ministeram te Pehterburgā usdewa, Amerikas tautas firsnigu laimes-wehleschanu Keiseram finnamu darrift. Bes ta wehl patte leela sapulzeta Kongresse lihds ar senatu ihpaschu laimes-wehleschanu farakstija preefsch Keisera un Kreewu pawalstneekem. Scho grahmatu, tahdu wehl nekad Amerikaneeschi swescham waldneelam naw rafstijuschi, tee nodewa sawam presidentam, lai Keiseram atsuhta un tas atsal gahdaja, ka schahda lohti wehrā-leelama isdarischana notiku ar ihpaschu gohdu. Tas preefsch schahs isdarrischanas schurpu suhtichts kapteine. Tots, Washingtones seenata heedris, nu pat atnahzis Kronstatte,

— 12tä Juni deenâ pirmais zilwels nomirris kohlera-sehrgå.

— Augstaïs Kungs un Keisers tam Turkestanas karra-gubernatoram general-majoram Romanowski un wisseem offizeereem un saldateem, kas 8tä Mai pee Irbjaras zihnijschees, lizzis sawu keiserisku pateizibu fazicht un satram saldatam weenu rublisimalkscht.

Wehl no Pehterburgas. 17tä Juni 101 leelgabhalu schahweeni Pehterburgas eedsihwotajeem pafluddinaja to preezigu finnu, fa Leefirsts Krohn-mantineels Kopenhagenë faderrechts ar prinzeppi Dagmaru.

No Krimmes. Odessa avisës stahsta, fa no Krimmas effoht isgahjuschi us zittu dsihwi kahdi 150,000 Tatari un ja dauds, tad til kahdi 3000 zilweli no döschadahm zittahm tautahm eenahfuschi un us dsihwi nomettuschees. No scheem 3000 eenahzejeem effoht tilkai kahdi 300 us dsimtu muishu semmehm nomettuschees, ta fa daschi dsimti muischneeki nemas newarroht dabbuht strahdneekus preefsch sawas semmes, un ta döscham, gan 10,000 desstines effoht semmes, bet til knappi ween deenischkas maises ko chst. Laudis tadeht ween negribroht us dsimtu semmi mestees, fa teem bail par to, fa laikam nedabbuschoht ilgi to semmi preefsch fewis paturreht. Tadeht ta patte awise muischneekeem dohd to padohmu lai semmi par lehtaku makku pahrdohdoht, jo til us tahdu wihsj buhschoht peenahzji raistes un dsimteem muischneekeem gaddishotees strahdneeki preesch winnu paschu semmes arri.

Ahrsemmes finnas.

No Wahzsemmes. Karra-sinnas. 25tä nummuri stahstijam, fa Berline puschkjotées us gawilleschanu pahr leelu uswarreschanu, kas Pruh scheem tilkuse pahr Ghstreikeescheem. Bij arr' Pruh scheem ko gawilleht, jo winneem labbi bij laimejees schai pirmâ leela kaufchanâ uswarreht un Ghstreikeesches ta pasemmoht, fa teem bij jabehg. Tas notilla 27. Juni deenâ. Kabwahs no pulst. 11 preefsch pussveenas libds pulst. 3 pehz pussdeenas; Ghstreikeescheem schinni pirmâ kaufchanâ krittuschi 4000 un sawangoti tilkuschi 8000 wihsj. Pruh scheem arr' deesgan krittuschi, bet tas mas ween effoht prett to skahdi, kas Ghstreikeescheem tilkuse. Pruh scheem schinni kaufchanâ Ghstreikeescheem nonehmuschi 5 leelgabhalus. Tas nu bijis Pruh scheu karra-laimes eefahlums. Ohtrâ deenâ teem atkal isdewiga kaufchanahs gaddijuschs pee Nikolajas, fur Pruh scheem pascheem krittuschi 2 offizeeri, 2 smaggi un 5 weegli eewainoti. Saldati krittuschi 25 un eewainoti tilkuschi 167, no kurreem 15 krittuschi eenaidneeku rohla. Ta tad Pruh scheem isdeweess isnihzinaht Ghstreikeescheu padohmu, kas gan gribbeja kaufchanahs eefahlts Slekseescheu semme, Pruh scheu dakkâ; Pruh schei nu tohs speeduschi ta, fa Behmeeschu semme kaufchanahs bij ja-eefahl un nu tee wairs tahlak

newarr tilt. Sinnams, tad weenreis, ohtrreis, kahds darbs labbi isdohdahs, tad zilwelam preeks un luste to darbu jo prohjam wehl labbali us preefschu dsib; ta taggad Pruh scheem schinni karrâ. Kad gribbetum peeminneht, wiffas masas kaufchanahs, fur faschrejuschees un fur weenu un ohitreem kahda skahde tilkuse, bet fur allasch Pruh schei palikkuschi uswarretaji, tad mums waijadsetu ihpaschu awisi preefsch schahm karra-sinnahm ween rafstikt. Tadeht peetifsim ar tahm sianahm, kas stahsta pahr teem leela-keem karra-darbeem, ko wehrtes finnaht dabbuht. Ta Pruh schei Behmeeschu semme arween us preefschu eedami 17tä Juni Gilchinas pilsfehtu ar sturm panehmuschi. Ghstreikeeschi te ittin stipri bijuschi apzeetinajuschees un tadeht te Pruh scheem arri skahde deesgan leela effoht tilkuse, bet Ghstreikeescheem kahdi 4000 effoht pagallam. Schinnis 3 deenâs Ghstreiku stais karra-pults (kohris) ar sawu wirsgenerali Ramminku kahwees prett Pruh scheu sto kohri. Pastei grahmata nonemta, ko Ramminku suhtijis us Josepa pilsfehtu pee sawa augstaka karra-walde-neela Benedela, to luhgdams, lai kahdas diwas brigades karra-spehla tam suhtoht klah, jo ar to spehku, kas teem taggad effoht, kas ohtrâ deenâ newarroht ar Pruh scheem kautes. 10tais Ghstreiku kohris, kam generalis Gablenz bij par waddonu, irr zaur Pruh scheem pagallam isnihzinahts. Lihds tam Ghstreikeeschi jau saudejuschi 20 libds 28,000 wihrus, 20 leelgabhalus un 5 farrogus.

Sinnams, fa Ghstreikeeschi arr' sawas finnas islaisch, bet mas ween; un ar tahm paschahm tee arr' leelahs ar sawahm uswarreschanahm, tad tak nemas newarr saprast, fur teem kahs uswarreschanas gaddijuschs. Tad atkal stahsta, fa Pruh schei fa swehri dsihwojoh ar winnu wangneekem, tohs pakahrdami un eedsihwotajus mozhidami, spibdsinadami un aplaupidami, un to mehr newarr neweemu weetu wehl parahdiht, fur ta buhlu notizzis. — Garibaldis wehl sawâ weetâ pee Tiroles rohbeschahm neko ne-effoht isdarrijis, jo te Ghstreikeem effoht tahs labbakahs un stiprakahs weetas rohla, fur bes leelas skahdes newarroht teem uskrift wihsj. Irr winnam arr' jau gaddijees papluhktees ar Ghstreikeescheem, bet tas now wehrts peeminneht. — Tad nu libds schim Pruh scheem ween irr ta uswarreschanas laime tilkuse un kad taggad, fa falka, winnu 3 leelahs armijas katra no sawas pusses nahldama, effoht kohpâ tilkusches, tad warr dohmaht, fa us preefschu leelas leetas isdarrihs. Pats fehnisch taggad arr' irr klah pree sawas armijas uswarretâ Gitschin pilsfehta Behmeeschu semme. Ghstreikeeschi effoht libds skakavu atkahpuschees un pakkat sewim, aiseedami, ispohstijuschi wihsj, kas uswarretajeem warretu kaut fa derreht, irr paschas uhdens-alkas un awotus aisebehrujschi zeeti; pilsfehta, kam 4000 eedsihwotaji, Pruh schei tilkai kahdus 50 tuskineekus atradduschi preefschâ, wihsj zitti aisebehrujschi.

Lai gan tahs maso walstu semmes, kas Pruh-scheem nepadewahs, Pruhfchi taggad apsehduschi, tomehr Pruhfchi negribboht wis schahs semmes preefch fewis paturreht, bet ar tahm zittahm winneem padewigahm waldischanahm kohpā fa-aizinaht leelu runnas-deenu, un nospreest, us-fahdu grunti atkal eezelt jaunu Wahzwalstu beedribu. Schahs apsehdetas semmes, kas tik ar warru pretti nezeltahs, Pruhfchi nekā nepohstoht, bet tik sawā warra apsargajoht.

No Italias. Carras finnas. Kā jau pagahjuschā nummeri dohmajam, tā arri irr notizzis. Ghstreikeeschi nejaufchi usnahkuschi Italeescheem, kad tee wehl wissi nebijuschi kohpā. Pee kustozas tee safrerhjuschees kohpā un lā jau sinnam, ilgi kahwuschees, bes ka weeneem woi ohtreem buhtu wirsrohka tikkuse. Lad us reis Ghstreikeeschi dabbuja leelus pulks par palihgu un kahwahs jo firdigi. Bet Italeeschi fapratta tā grohstees, la Ghstreikeescheem no tahs weetas bij ja-atstabjabs; lai Italeeschi tohs neaplenku tee nu dewahs leija, fur Italeeschi battarias tohs pehra un teem leelu pohstu darrija. Lā notizzis ap pulsten 4 un Ghstreikeeschi jan taifijuschees wiltees atpakkat, — kad Italeeschi komandeeris shimi dabbujis, ka no Veronas Ghstreikeescheem warrens pulks atkal nahkoht palihgā. Scheem pascheem pulseem nu tee paſchi peekussuchi Italeeschi ween bijuschi pretti un us palihdsiba tee schinni brihdi newarrejuschi zerreht. Lai paſchi brihdi pir-mahs Ghstreikeeschi batterijas peenahza un ar tahm teem isdewahs Italeeschi leelgabbaleem peenahfami atbildeht, bet arri ar kartetschahm un lohdehm tā strahdaht, ka leelu leelais pohsts usgahja Italeeschi kahjineekem, kas lihds schim tik brangi un pehz kahrtas bij spehjuschi noturretees. Italeeschi us fahdu brihdi pawiffam fajukla. Winni wissi fahla dohtees atpakkat un kad jan preefch kaufchanahs sawus tornisterus mantu-wahgōs bij eelikuschi, tad tee arr' tur palikka un pehzal laikam Ghstreikeescheem rohlas kritta. Wissi Italeeschi kahpabs atpakkat, esabkumā gan fajukuschi, bet drihs atkal pehz kahrtas jo teem nebij nekur patwehruma un gahja pahr Mintschio uppi atkal pahri. Usnahza leetus, kas leelo karstumu atwehseja un saldati atkal ar preezigu firdi un musihki dseedaja sawu karra-dseefmu. — Bitta finna pahr scho kaufchanahs stahsta tā: Ghstreiku karra-pulks effoht bijis 60,000 saldati; teem bijis leels pulks leelgabbalu un pasaul' dauds jahtneeku. Italeeschi sawu eenemu weetu atstabja tadeht ween, la Ghstreikeescheem dauds palihgu peenahza flah. Up walkaru abbas armijas kahpabs atpakkat un sawus eewainotohs panehma lihds. Krohnaprinzis Humberts, kam winauff Willafrankas diwas ulahnu regimenter uskritta, likfa weenai kahjineeku regimenteri pretti zeltees un pats widdū eestahjees, ulahnuis aisdfinna atpakkat. Prinzim Amadeum kruhts tikkā eewainota, kad tas sawu pulku komandeereja.

Generala Pinelli divisione wesslu battaljoni Ghstreikeeschi gehgeru sawangoja. Bitti generali ar sa-ween pulseem arr' kahwahs sawā weetās noturre-damees lihds wakkaram. Italeeschi jahtneeki reis reis chais armijas korpuſſis 1000 Ghstreikeeschus sawangojis. Italeescheem deesgan leela fahde tikkuse, bet Ghstreikeeschi fahde gan effoht wehl leelaka. Tee generali Durando, Berale uu Fozzani tikkā ee-wainoti, kad tee saweem pulseem preefchā us ee-naidneekeem mettahs. Generalis Willarei irr nokauts. Saldati wissi pee labbas duhshas un tee kohti wehlaħs atkal no jauna eenaidneekam pretti eet. Prinzis Amadeus labbojahs, pahr Berali arr' warr zerreht, ka atspirgees; tee zitti generali masas bruhzas ween dabbujuschi. — Wehl zittas finnas falka, ka lehninsch effoht gribbejis pahr Mintschio uppi pahreijoht starp Mantua un Veronas pilssehrahm eespeestees tur, kur Ghstreikeescheem tahs tschettas stiprabs flanxes un pee Etch uppes ar Ghstreikeescheem fatikees, bet Ghstreikeeschi jau bijuschi pahr to uppi pahnahkuschi un gahja Italeescheem pretti us Mintschio uppi zaur ko tad wissa ta nelaime notikuse, ka Ghstreikeeschi scheem nonehmuſchi dauds leelgabbalus un 2000 wan-gouschi, lai gan arri scheem wangneku papilnain, jo lehnina armija arr' 600 Ghstreikeeschus fanehmuſe.

No Spanias. Madrides awises stahsta, ka 22. Juni no rihta pulsten 5 weena kahjineeku un ohtra jahtneeku regimenter fahelusshahs us dumpi prett waldischanu, ko winnu komandeeri un zitti of-ſizeeri ne-effoht finnajuschi, nedz arri teem palihgā gahjuschi. Ustizzamee pulki tuhlin ar warru gahjuschees dumpineekem pretti un lai gan dumpineekit firdigi turrejabs, tomehr pehz padewahs. Dauds pulki apbrunnatu wakkas zilweku arr' tikkā uswarreti un isdſichtino sawahm flanstehm un mahjahn, fur tee bij fahstahjuschees un nostiprinajuschees. Kahdi 400 tikkā sawangoti.

Jaunakahs un telegraſa finnas.

No Florenzes. Italeeschi taggad nostabjabs pee Oglio, winnu armija eet arween us preefchū. Ghstreikeeschi nar wiſ eedrohſchinajuschees pahr Mintschio uppi pahri eet.

Kehninsch Wiktors Emmanuelis Pruhfchu kehni-nam Willemam pa telegraſa laimi wehlejies, la tam ar saweem karra-eerohtscheem labbi laimejees.

No Parishes. Sinas no Breschtchias stahsta, la Garibaldis effoht pee masa Jedro-ejera. Ghstreikeeschi effoht pahr rohbeschahm pahrgahjuschi un Kumanika-leija lihds Wezzu gahjuschi us preefchū. Ghstreikeeschi Weneziu atwehlejuschi Keiferam Napoleonam.

No Berlines. 22trā Juni (telegr.) Leelgabbalu fahweent atkal paſluddina Pruhfchu pilnigu uswarrefchanu. Pee Kehnigrezes astonas stundas wissa Pruhfchu armija kahwusches. Abbas pusses dauds krittuschi. Ghstreikeeschi leelu pulku karra-fahmju un leelgabbalu pasaudejuschi.

Tehwa un mahtes mihlestiba.

Kahda mihlestiba tehwam un mahtei behrnus audsinoh, to pee dauds dñihweem raddijumeem redsam. Un kahda mihlestiba gan leelaka wissä zilwezibä irr par tehwa un mahtes mihlestibu us faweeem behrneem, kad tohs audsina us wiss dahrgalo zerribu? Jo fa Deews tikkai no mihlestibas ween zilweku par waldineeku zehlis sawos raddijumöö, tä wiisch arri zilweku firdis eelehjis to fwichtu, taifnu, brihwu mihlestibu, kas winna raddijumus ar tahdu paschu mihlestibu un preeku walduit. Us tam juhs tehwi un mahtes effat Deewa mihlestibas walditaji, kam eeksch faweeem behrneem wiana mihlestibas atspidums jaadse, tä kā behrui sun atsift Deewa mihlestibas gu-dribu, kā pehz jums sawä laikä juhsu weetä winni warr palikt par Deewa mihlestibas zenitajeem un winna raddijumu walbineekeem. Sakkat, woi warrat Deewa preefschä atbildeht, kad sawus behrnus bes Deewa mihlestibas tulschus audsina dami palaideet pa-faules wehrdfibä, kad tahs, kam Deews nemirstamu dwehfeli irr dewis, nestahdat us wiss dahrgalas Deewa mihlestibas zelleem? Juhs atbildefat: to meesas audsina schann mehs zik spehdami audsejam us wissu labbu, to garrigu spehlu t. i. atsibschani labba un tauna mihleschanu, apsinnaschanu u. t. j. pr. lai Deews audse, tas mnms naur spehjams. Tas gan irr teesa, ka to garrigu spehlu paschi ween nespeshjat no fewis audsinaht, bet tas garris dihglis, kas no Deewa juhsu behrnu meesas stahdihts, tas jums ja-audse ar Deewa wahrda mahzibahm un labbu darbu preefschibmehm, tä kā behrni warr atsift, kahdi raddijumi winni irr. Bet behdigji janopuhschahs par tahdu tehwa un mahtes mihlestibu, kas bes tahs peeminnetas Deewa mihlestibas sawus behrnus audsina un eepreezinajahs ar to, ka behrni no Deewa mihlestibas tulfschi buhdami — tapehz ka paschi wezzaki tulfschi — proht wezzakus eepreezinah, sinnadami zik wezzaleem eenaidneeku, zik lohti wianmekle eenaid-neefleem atreebt, zittus bes wainas apskauft, woi augstakas fahrtas woi labbakas dñihwes weetas dehl, woi tadeht, ka fahds pateesigi wianu famaitatu dñihwo-schanu preefschä leek, rahdidams to nelaimi, kurrä paschi wahrgdami sawus behrnus us pohesta dñihwo-schanu audsiua, fur behrni labbi proht zittus isfmeet, ar wiltu naudu iswilt tä kā wezzaki sawus behrnus usteiz preezadamees par wianu famannibu un sapraschanu; un teescham, wezzaleem irr japeezajahs, kad behrni irr palihgi pee wissa, kas wianu prahtam mihi un patihk. Kad nu tas gaddahs, ka tahdi wezzaki sawus behrnus tä audsinadami fahk flohlä suhthiht, un fur behrni ar daschadahm prettmahzibahm, goh-digai pamahzischana, un norahschana jau gudri prettineeki, proht wainas no few us zitteem fratiht, ar melleem un daschadeem netikkumeem zitteem behrneem fliftas preefschibmes erahdih, tad flohlmeisteram irr fleppens farfch, jo mannigee nikku behrni jau nebuhs lehti nokerrami, pee wezzaleem mahjäss

irr wiltus-brunnas, fur behrni zifreis mahjäss pahreet, tikreis no wezzaleem teek pamahziti no flohlmeistera pamahzischanas isglahbtees. Da reis flohlmeisteram tok isdohdahs tahdus brunneneekus nokert un pehz fawa spehla pahrmahziht, nu tad lai fargahs! wezzaki sawus lutteklischus aissstahweht jau nekawehs, bet zik spehdami luhko flohlmeisteram atreebt, woi nu rupja wihsé behrneem dñirdoht schill wahrdus lä dsirkstes, ka scho behrni newainigi, ka flohlmeisters netaisni darroht; un ko flohlmeistera preefschä nespeshj laundos wahrdos isgabst, to isdarra sleppenibä pee zitteem zilwekeem, issmeedami un nizzindami: ka flohlmeisters flifti mahzoht, no fliftas familijas effoht, un daschadi paschi taunumä ruhgdam, zittu firdis taunumu raudse. Bet kas no pateefiba irr, tas pateefiba paleek, flohlmeisters dñihwo pehz ta mehra, ko Deews tam ustizzejis sawä ammatä lehnigi pazeesdamees; pahrmehloti luttefli no wezzaleem wadditi dohdahs pasaules plazzi, fur tad ar wezzaku palihgu aug leelumä tikkumöö un darbös tä kā fakkamam wahrdam taifniba: „Ahols no ahbeles tahli nefriht.

Barretu dauds stahstus stahsticht par tehwa un mahtes nelaimiga mihlestibu, bet ko tas palihdsehtu notikkumus aprakstoht par tahdu leelu pohestu runnajoht, kad tahdi tehwi un mahtes wiss pateefigeem Deewa wahrdeem netizz, woi tohs parwissam nelassa! Woi tad tahdi lassihis no zitta zilweka kahdas pamahzischanas wahrdus apdohmadami? Zitti pasch-gudribä, zitti flohpumä, zitti wehl mahnn-tizzibä wahrgdami, nezilla prahstu us pateefibas atsibschani, netizz, nezerre, nemihl prahsta gaifmas labbumu. Kä sunnams, irr weens milijons 10 tuhloschi Latweeschi muhsu Keisera walst; no scha flaitta Latweeschi dñihwo Kursemme 460 tuhst., Widsemme 370 tuhst., Leischöö 17 tuhst., Pehterburga 3000. Schi muhsu tautas flaitta prahsta gaifmä apstanoht newarram wiss preezatees, jo leela datta wehl wahrgst taunu mihledami labbu neatsihdami, tas irr redsams pee rakstu-laffitajeem; jo kad no 100 Latweescheem buhtu weens rakstu-mihlotajs, tad buhtu wairak kā 100 tuhloschi wissada labba raksta laffitaji. Bet kad mehs praffsim muhsu „mahjas weesa,” „Latweeschi awischu,” „Betta beedra” apgaahdatajus, tad dñirdeim, zik mas ween irr wehl laffitaju. No kam gan tahds leels fuhrums irr eewilzees muhsu tautä? Bik man irr gaddijees ar Latweeschi rakstu-mihlotajeem aprunnatees, tik esmu dñirdejis, ta waina esfoht: no nelabbas behrnu-audsina schanas, no patt wiss wezzaleem wehrgu laikeem ihds schim eewilkuees un tik zaur saprattigu behrnu-audsina schanu un derrigahm flohlahm ween warroht pee lablahschanas kluht.

Mihti tautas tehwi un mahtes! ihpaschi schäi laikä, fur dauds flohlas teek zeltas, audsina jeet sawus behrnus papreefch mahjäss ar Deewa mihlestibu, suhheet flohla ar Deewa mihlestibu, tad behrui au-

dzinati un mahziti Deewa mihlestibā no skohlas pahrnahkuschi sinnahs zeeniht sawu dahrgu zilwezibas gohdu. Schō tehwa un mahtes mihlestibū ihsumā peeminnedams isdohmatā wihse wiss nerunnaju, bet to esmu pats peedishwojis redsedams tahdu kaunu mihlestibū wairumā eijoht, un tapebz to turru par derrigu, mahjas weespeeminneht, tadehkā mahjas weesa ihstais padohms tas ween irr: muhsu tautu pee labslahschanas west.

—g.

Dummais Anzihts.

"Pee darba pessped lohzeftus,
Tad nebaudisi truhkumus."

Preefsch ne-ilgeem gaddeem lahdā sahdschā dschwoja weens wezzaku pahris, ko tas kungs ar weenu dehlu apschinkoja, kas svehtā kristibā to wahrdu "Anzihts" dabbuja. Kad Anzihts 15 gaddus wezs bija, tad winnam waijadseja pebz wezzaku wehleschanas tahdu ammatu mahzites, jo winna wezzaki bija to jauku falkamu wahrdu wehrā lisschi: "Kratam ammatam sawi augli." Bet nu tahdu ammatu? Kahlā deenā winna wezzaki par to turreja runnas un nospreeda, fa dischlera-ammats tak tas wisslabbakais pasaule effoht. Labbi. Ne ilgi pebz tam Anzihts tappa pee weena labba dischlera-meistera ammatā eedohts. Bet pebz pahri deenahm Anzihts sahla fazziht: "Dischleris es newarru tapt, jo ikdeenas ar ehweli un sahgi strahdah, to jaw es muhscham newarru isturreht." Winsch atstahjahs no ta dischlera-meistera un gahja us sawu wezzaku mahju. Us mahju eimohit winnam gaddijahs zaur weenu sahdschu eet, kurrā paschā tai brihdī weens skursten-a-slauzitajis schurp un turp pa jumteem staigaja. Anzihts to eeraudfjisis dohmaja pats pee fewis: "Tam tak irr labba un weegla dsjhwe." Mahjā nonahjis winsch fazziha: "Manni mihti wezzaki, dischlera-ammats irr preefsch mannim par gruhtu, tadehkā es to atstahju, es gribbu labbali par skursten-a-slauzitaju palift." Wezzaki winnam arr' to valahwa un to eedewe pee weena skursteau-slauzitaja. Pirmā deenā Anzihts sahpa gauschi lustigs us jumta, jo winsch dohmaja, fa winsch pa jumteem ween wissu deenu warreschoht staigah. Bet kas to dewe? Winnam arr' waijadseja skursteni libst, kur winsch halts kā qulbis eelihda un melns kā krauklis islihda. Ohtrā deenā winsch jaw fazziha: "Sa labbala ammata pasaule naw, tad skursten-a-slauzitajis es muhscham newarru palift." Winsch atstahjahs no ta skursteau-slauzitaja un aissahja us mahju. Winna wezzaki atkal turreja runnas un nospreeda, fa nu Anzischam japaleekohit par kalmu-razzeju. Par to nu Anzihts bija gauschi preezigs un fazziha: "Kas nu man katehs, seltu un fudrabu rohkoht!?" Winsch arr' palifta par kalmu-razzeju. Pirmā diwi deenās winsch rafka un kalla gauschi uszichti pebz selta un fudraba un preezajahs kohit par tahm baggatibahm, ko winsch kalmos atradda. Bet treschā

deenā winsch jaw fazziha: "To lohzhishanohs, to ralshchanu un salshchanu es muhscham newarru isturreht." Un aissahja probjam. Nu kalmu no-eedams winsch atradda weenu smukku eeletju, kur dauds smukki kohki seedeja un zaur kureu uppite ar gauschi skaidru uhdni tezzeja. Schē winsch no precka issauza: "Tē irr jauka buhshana, tē es gribbu dsjhwah un mirt!" Tahlat garr uppu eedams, winsch atradda weenas uhdens-dsirnawas un palifta tās par melvera-burschu. Tē winnam waijadseja wissu deenu putteklainās dsirnawās fehdeht un dauds maius eenest un isnest. To winsch arr' newarreja isturreht un aissahja probjam. Nu winnam eenahza prahā: "Wehwer-a-spohlites irr tak weeglas, pee tahm es tak isturrech." Winsch arr' aissahja pee kahda wehwer. Bet preefsch ta ammata Anzihts bija par ne-isweizigu. Wissas dsjhjas, ko wehweris winnam spohleht un tiht dewa, tahs winsch farahwa gabbalu gabbalos. Ur tahdu burschu wehweris ilgi newarreja isturreht un aissdinna to probjam. Nu Anzihts nahza atkal us sawu wezzaku mahju. Bet winna wezzaki us to fazziha: "Anziht, Anziht, apdohma, jel apdohma, kas ar terim gan notifs!" Winna wezzaki turreja treschā reise runnas un nospreeda, fa nu Anzischam par kalleju japaleekohit, un eedewa to arr' pee weena kalleja. Tē winnam waijadseja no rihta agri libds wehlem wakaram smehdē kalt, wiheht un kwehloschas vhgles ruschinah. To winsch atkal newarreja isturreht. Winsch atstahjahs un palifta par kurneeka-burschu. Pahri neddelas tur nodishwojis, winsch sahla fazziht: "Sahbafohles irr preefsch mannim par zetahm, es nemastahm newarru zauri isdurt, un ta wissleelaka waina irr ta, fa rohlas weenadi ar pitti ja-apgahna. To es muhscham newarru isturreht." Winsch aissahja atkal probjam. Nu winsch palifta par skrohderaburschu, jo winsch dohmaja: "Aldata irr tak weegla un ar to strahdah tak naw nefabda leela flunste." Bet kā tē winnam gahja? Winsch nemahzeja wis ar addatu strahdah. Kratu reisti, kur winnam drehbē waijadseja durt, winsch duhre sawos pirklos. To winsch pats ilgi newarreja isturreht. Tadehkā winsch atstahjahs no skrohderaburschu un palifta par glahsneku. Bet preefsch scha ammata, kāpat kā preefsch ta wehwer-a-ammata Anzihts bija gauschi par ne-isweizigu, un wissas ruhtes, ko tam waijadseja eeglahscht, tahs winsch saplehse druppu druppos. Tahdu burschu meisteris jaw ilgi newarreja paturreht un aissdinna to probjam. Behdigi winnam wehl eenahza prahā par grahmatu-sehjeju palift, un winsch arr' palifta. Bet schē winsch newarreja to libstera-smalku isturreht, un pebz tahdahm neddelahm winsch arri no ta grahmatu-sehjeja atstahjahs. Nu Anzihts gahja us saweem wezzakeem un fazziha: "Manni mihti wezzaki, es newarru neewenu ammatu eemahzites, jo preefsch mannim irr winni wissi par gruhtem." Bet winna wezzaki

tam atbildeja: „Tu palaidnis an kubbris behrns, tu tik negribbi strahdah, tadeht irr preeskch terim wissi ammati pahr gruhtem un tu tohs newarri eemahzites. — Al, Anziht, Anziht, apdohma, jel apdohma, kas ar terim nu notits.“ Anzihts bija dauds eefahzis, bet neko pabeidjis, tadeht ka winnam pazeefchanas truhla. Pazeefchanas til atweeglinga wissas gruhtibas un mohkas. Jo:

„Pazeefchan“ irr leeta,
Kas lohti waijaga;
Tur tai irr mahjas-weera,
Tur neirubst libgsmiba.“

Par wissu scho starpu bija dauds gaddi pagahjuchi un no Anzischa nu jaw bija Anzis tappis. Bet ko nu Anzis warreja eefahlt? Itt neko. No wisseem teem ammateem, ko tas bija mahzijees, winsch neweena pafcha gruntigi nemahzeja. Semmes-kohpejs arri winsch newarreja buht, jo preeskch tam winna rohkas bija par schwakkam. Nu ko tad nu? Winnam zits nekas pahri ne-atlissa, ka til tam zaer deedeleschanu sawu deenischku maissi waijadseja ehst. Bet kad winsch weens wessels un spirgts jau-neklis bija, tad tas tappa dauds reis bes nefahdas dahwaninas no fweeschahm durwim atraidihts. Un ta daschu reist pagahja wairak deenas, kurras Anzis neweena lummofina maises neredscht un nebau-dih nedabbuja. Taggad gan winsch sawu dumminbu atsinna, raudaja un waideja ikdeenas no rihta lihds wehlam walkaram, fazzidams: „Al es dummais Anzis, kapebz es ne-esmu manna jaunibâ to jauku perschianu wehrâ lizzis:“

„Pee darba veespeed lohzellus,
Tad nebaudis truhkumus.“ Wittrig.

Verangi wihrn pee zeppures.

1830 gaddâ kahdâ Westfales pilsfehtas gastuhisi eenahl wezs un mass semneezisch. Gehrbees wihrs bija ka laikam semneeks, weenâ rohkâ bija kreeins sislis, ohtrâ knuppite, sohbos bija pihpe.

Wihrs ka leekahs naht no tahleenes, jo winsch irr peekussis un kurpes apputtetas.

Winsch laipnigt fweizina un pee galda pafchamees frohdsineekam prassa, woi te warroht par nalti palikt. Kad frohdsineeks atbildejis, ka warroht gan, tad semneeks isluhdsahs walkarinu.

„Eita winna istabâ, mihlais draugs,“ — ta frohdsineeks falka — „fchi istaba peederr lungem, winna semneekem. Meita jums atnessibz, ko pastelleseet.“

Semneeks neko nesalka, bet pafchahs un ee-eet ohtrâ istabâ.

Wissujounakahs telegrafa sinnas.

No Berlines 23. Juni (5. Juli). Chstreikefchi no Neh-nigrezes aisbehugchi im Pardubizzi astahjusch. Bruschi winneem nowangoja 14000 wihrus un 116 leelgabbalus. Bruschi winschgeris taggad irr Harrizâ un tur Chstreikefchi generalis Gavlenz atmahzis farunnaschanas deht. Tee Chstreikefchi firsti Wintschgrezz un Lichtenstein irr sawangati. Bil no abbahm pafcham

Buss stundu wehlak kahdi feschi fungi atnahk. Krohdsineeks tohs apsweizina pasemmigi un par a p-rink a teefas pefehdet a jeem nosauz. Trihs no teem lungem fahk lahrtes spehleht.

Kad kahda stunda bija pagahjuchi, tad wezzais semneeks, pihpe arween sohbos, parahdijahs durris un krohdsineekam metta ar rohku, lai nahloht pee winna. Krohdsineeks pee-eet flah. Ka leekahs, tad wezzais krohdsineekam ko luhs, bet krohdsineeks led-sahs, tai luhschanai paklausih.

Tad krohdsineeks atnahk lungu istabâ un weenam no teem lungem, kas kahrtes spehle, peegredamees falka: „Nenemmat par launu, zeenigs aprinka teefas lungs, tur ohtrâ istabâ irr weens semneeks, lam weenu azzumirkli ar jums jarunna!“

Teefaskungs falarbi atbild, ka tas wihrs riht lai nahloht us teefas istabu; te, gastuhisi, winnam nefahdas dallas pee semneeka ne-effoht.

Krohdsineeks semneekam scho sinnu neffa un tad wehleis teefaskungam peestahjahs ar to sinnu, scheh-ligs teefaskungs semneezinam kahdu brihtinu grib-betu uswehleht, jo semneekam riht agri pulssten pee-jos effoht ja-eet us mahjahm.

Nu teefaskungs fahdsis fazzija, lai semneeks nahloht eefschâ.

Semneeks nahk eefschâ un pasemmigi stahjahs aiz zeeniga teefaskunga krehflu. Teefaskungs, kahrtes spehledams, to nenomanna, ka semneeks winnam tik tuwu.

Bet kad teefaskungs weenreis no nejauschi atpal-fak falkahs, tad winsch uslezz us abbahm kahjam, itt ka kahds winnam pafkala ugguni buhtu uskurri-najis. Kahrtes no rohkas kriht semme un teefaskungs stohmidamees falka: „Nenemmat par launu, zeenigs presidenta lungs! Ja es to buhtu sinnajis! Luhsos simtkahrtigi: peedohdat luhsami!“

Bet wezzais pafchamees fazzija: „Par to ne-kas! Spehlejat ween sawu spehli lihds gallam. Gan tad jums stahstischu, kas ja-stahsta.“ — Un faimneku issohbodams fazzija: „Woi lauseet, ka sche pafchahs, lihds lamehr fchee lungi sawu spehli buhs heiguschi?“

Tas wezzais semneeks bij tas barons Finkle. Winsch waldija presidenta ammatu, kas gandribz tas pats ka pee mums gubernatorz.

Schis stikkis teefcham notizzis 1830 gaddâ un weens weefis to stahstijis, kas pats wissu redsejiz un dstrdejis.

frittuschi, wehl ihsti narw finnams. Baireefchi, Chstreikefchi palibgi pee Brachfeldes Bruscheem usmahtuschees. Chstreikefcheem lihds fchim pa wissam frittuschi 40000 wihr. Franzischu finnas stahsta la Ungards effoht dumpis uszehlees. — Chstreikefcheem un Sal-scheem daschass regimenter pafcham iskautas. Ka rahdahs, Chstreikefchi karra-wadronam Benedalam pafcham ar sawu armiju buhs janahk preefchâ. Bil no Obmizza tam watt palibgi veenahlt, bet no Krakawas ne, tadeht, ka tas dselu-zelch nopohtih.

